

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6ica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 8 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doideceri, or 8 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 49.

Brasiovu, 2 Iuliu, 20 Iuniu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

PARASTASU. † Simione Barnutiu.

Beiusiu 11 Iuniu s. n. Astadi in beseric'a gr-cat. de aici sub pontificarea dlui protop. locale, celebrandu mai multi profesori gimnasiali s'a siervitu unu requiem pentru repausulu sufletului marelui romanu Simione Barnutiu. Faim'a despre apunerea acestui luc6feru de pe orizonulu politicu si literariu alu natiunei n6stre ne au petruncu c6a fulgerulu, ne au cuprinsu o superare adunca, aducundu-ne aminte despre suferintiele acestui martiru natiunale, carele ne aflandu-si locu in patri'a s'a a fostu silitu se o paras6sca. Atletulu romanu, si conducatoriulu adunarei nationale din 15 Maiu 1848 nu este mai multu, elu tocma atunci, candu romanii serveau amintirea eliberarei lor, alu careia unu faptoru principalu a fostu si densulu — se muta la cele eterne. La requiem afora de corpulu profesoralu, tenerimea gimnasiale au luat parte si dlu vice-comite Ioane Siorbanu, carele acum petrece intre noi, precum si alti intieleginti romani. Fia-i tieren'a usi6ra acestui martiru romanu, 6ra atotopotintele Ddiu se i resplat6sca acolo in ceriu — unde nu e strimbatate — necadiurile lui, cari aici in valea lacremiloru a avutu a le suferi dela omenimea cea pecat6sa. †

† Vascoh 21 Iuniu. In beseric'a gr.-n.-u. de aici tienendu s. liturgi'a 4 preoti s'a celebratu unu parastasu pentru sufletulu marelui romanu Simione Barnutiu, caruia fia-i tieran'a usi6ra. Poporulu a asistatu in numeru mare fiendu acum de tempuriu in cunoscintiatu. Proieptatoriulu acestui parastasu a fostu negutiatoriulu si cetati6nulu de aici dn. Alecsandru Popoviciu, carele cu zelu laudabilu se nisuieste a efaptu totu ce e pentru scopu natiunale, de unde se si bucura in tienutulu acest'a de o popularitate mare. —

Dela dieta.

Cuventarea Esc. Sale Vasiliu Poppu

la § I. (Curtea suprema). (Urmare.)

Aducunduse inse acum inainte, candu e vorb'a de organizarea tribunalului supremu, trebuie se marturisescu ca nu o affu la loculu seu, cu atatu mai pucinu, cu catu me voiu incerc6a a ve aret6a, ca justiti'a nationale la acelu senatu judiciale alu guberniului de doi ani si diumetate, de candu s'a formatu acelu senatu, nu s'a exercitatu.

A d6u'a cestiune a fostu, ducerea senatului judiciale alu guberniului la Vien'a. S'a adusu dloru atatu din steng'a, catu si din dr6pt'a atate argumente pro si contr'a, catu trebuie se marturisescu, ca eu, candu mi s'ar' d6a voia libera, nu asiu pot6 se alegu, fora asiu dice, se tragemu s6rte si pre care propunere va cad6 s6rtea, acea se o alegemu. (Bravo! Ilaritate).

S'au adusu d6ue feliuri de argumente inainte; s'au adusu argumente de insemnatate practica si s'au adusu argumente de dreptu. Ce disei mai susu despre cumpanirea argumentelor, se referesce chiaru la argumentele de insemnetatea practica, pe cari nu voiescu se le mai atingu a-ci; unulu inse din aceste argumente

nu potu se 'lu retacu. Acest'a este, dloru! corumperea judecatoriloru. S'au adusu inainte, ca a-ci in ti6ra sunt espusi judecatorii corumperei. Eu trebuie se marturisescu dloru, ca, candu asiu fi eu convinsu, ca pentru senatulu judiciale alu guberniului nu s'aru affa omeni cu caracteriu solidu si omeni de acei'a, despre cari potu presupune, ca nu sunt corruptibili, atunci nu m'asiu pot6 incumet6 c6a se vr6u se si redicu unu astufeliu de tribunalu, carui'a apoi se incredintiediu vi6ti'a si averea cetatianiloru! Dara spuneti 'mi dloru! cari voiti se duceti tribunalulu supremu din Transilvani'a, pentru-c6a se nu fia espusi judecatorii ispitei de corumpere, fi voru ei scapati de tentatiune in Vien'a? D6ca este unu barbatu corruptibile, coruptiunea ac6st'a va merge cu elu si la Vien'a, se va pot6 incerc6a, precum in ti6ra asia si in Vien'a si in ori si ce parte a pamentului, desi nu de catra cei seraci, dara negresitu de catra cei cu bani. D6ca vremu se nu fia neci o ispita de coruptiune, atunci trebuie c6a pe judecatorii nostri sa 'i duc6mu afara de pamentu. (Bravo!)

Asia dar' eu pre argumentulu acest'a nu punu neci unu temeiu. Cumca asia este, ca adeca sengur'a ducere a tribunalului supremu la Vien'a nu va face pre judecatori mai independenti, c6a d6ca va reman6 in ti6ra, 'mi iau v6ia a intari si cu unu asertu alu prea onoratului dn. reg. Salmen, care mai multi ani a servitu la tribunalulu supremu din Vien'a. Tocm'a eri domniasa dise, ca multi dintre ardeleni sub sistem'a trecuta s'au rogatu, c6a se nu li se i6e procesele loru intr'unu senatu transilvanianu inainte, ci intr'unu senatu curatu austriacu s6u baremu micstu. Atunci nu potemu dice, ca a fostu unu senatu nationale, cu atatu mai pucinu romanu, totusi s'au affatu 6meni, cari nu s'au multiamitu cu senatulu transilvanu. Casuri de acestea au venit si voru veni totud6un'a inainte, ori vomu face tribunalulu supremu a-ci in ti6ra, ori in Vien'a. (Asia e! Bravo!)

A disu dn. dep. Schuler Mihaele la observatiunea dlui dep. Popea „cumca tribunalele t6te ar' trebui sc6se din ti6ra, atatu cele de instanti'a prima, catu si cele de instanti'a a d6ua, d6ca amu vrea se nu fia justitia nationale, a disu, dicu dlui, ca nu e de lipsa, c6a transpunenduse tribunalulu supremu in Vien'a se se transpuna in tribunalele inferiori, ca-ci verfurile arburiloru inca se inaltia insusu la lumina, pre candu radecinile remanu in pamentu. Eu 'mi i6u indrasn6la a intreb6a numai atatu, ca 6re potu fi verfurile arburelui in Vien'a si radecinele in Ardealu. (Ilaritate).

Asia dar' dloru, nu argumente practice me silescu pre mine se fiu pentru propusetiunea regimului, ci unu altu argumentu. Noi suntemu jaluzi dloru, pentru drepturile tieriei si ale dietei n6stre, trebuie dara se scimu pretiui si respect6a si drepturile cor6nei! D6ca vremu dar' c6a cor6n'a se respect6se drepturile tieriei si ale dietei, si noi suntemu detori se respectamu drepturile cor6nei. (Bravo!).

Nu s'a negatu aici din neci o parte pana acumu, ca dreptulu de a prefige loculu resiedintiei tribunalului supremu, este dreptulu cor6nei. Este dreptu dloru, ca dreptulu de a decide in ultim'a instantia, a fostu si este unu dreptu alu Mai. Sale, c6a Summus Justitiarius.

Déra si acéa este dreptu, ca Mai. S'a imperatulu se a lapedatu, si si a datu dreptulu seu acuma supremului tribunalu, si ca astadi, déca aru vré imperatulu, ar poté se face éراسi intrebuintiare de dreptulu acest'a alu seu fora de a vetema dereptulu órecui, cu atatu mai vertosu este dera dereptulu Mai. imperatesci a pune resiedinti'a tribunalului supremu, cá alu delegatului seu propriu acolo unde va vroí. Ca Mai. S'a si aru fi datu si dreptulu acest'a din mana nu amu aflatu nicairi dloru! Acest'a este argumentulu meu dera, care me silesce se stau pre longa § 1 din propusetiunea regimului si care me obléga, cá se ve facu atenti, dloru, se luati bene la socotéla candu veti vroí se ve dati votulu preste §-lu acest'a.

Amu ispravitu dn. cu obiectulu insusi, se me iertati acum se trecu la invectivele si aruncaturile acelea, care de si din pucine partiinse totusi s'au facutu senatului giudiciale dela guberniu. Cine a auditu vorbirile unor'a dintre onoratii membrii ai inaltei case, a trebuitu se si formédie o idea de totu curiósa despre supremulu tribunalu judecatorescu de astadi; a trebuitu se vina la parerea, ca senatulu giudiciale de astadi este totu asia precum erá d. e. sub temporele gub. Bánffy, despre care tempuri, dupa cum nea invetiatu dlu reportatoriu alu minoritatei comisiunei se dice: „Non agunt Judicem in consilio et conferentia verum procuratorem . . . sic officialis Siculus, temetsi consiliarius, postposita impartialitate Siculos tuetur, vel officialis Saxo tuetur et agit causam Saxonum; ubi vel maxime iudices monstrare, se oporterent, ibi partium studii affectus declarant.“

Asia cugetu eu, ca si-a potutu se-si face o icona despre senatulu giudiciale de astadi acei'a, cari au ascultat vorbirile unoru membri ai acestei case.

S'a adusu inainte din partea unui onoratu deputatu, cumca in asia disulu Sachsenland, acelu advocatu se numesce mai harnicu, care pote portá unu procesu asia, catu se nu ajunga pana la a trei'a instantia.

Eu nu sciu cum a intielesu acelu dn. deputata, pre carele eu acum inse nu-lu vedu a-ci, acele vorbe; trebue inse se observesu, ca dupa ce le au datu publicitatei acele vorbe, apoi nu mai aterna numai dela dlui cum se se intielega. Sciu ca dlui va intielege ca deca vine unu procesu sasescu dela instanti'a antai'a si a dóu'a sasésca pana la a trei'a, la acést'a pre dreptu, pre ne dreptue trebue se se piérda. Déra se ierte dlu deputatu daca eu voiu intielege altumintrene, adeca: ca unu procesu, carele s'a hotaritu odata la instanti'a prima, mai curatu sasescu, si la a dóu'a, chiaru de totu sasésca, se nu se mai duca la a trei'a instantia, care nu è sasésca, dara neci unгурésca, ci curatu transilvana. (Bravo! in steng'a).

Pentru aceea mi ar' fi parutu mai bine, déca dlui ar' fi lasatu cá astufeliu de diceri se remane numai in „Herm. Z.“ unde le-amu cetitu cu vr'o cateva luni mai inainte, si se nu le mai aduca si a-ci inaintea inaltei case. (Bravo!) (Va urmá).

Mai nou dela dieta: Cele mai importante pentru tíera **3 proiecte** de lege, aprobate de Mai. in 9 Iuniu inainte de plecarea la Kissingen, au sositu spre impartasire la dieta: Impartirea nóua a tíerei spre a se inlesni administrarea politica si judeciaria; organizarea judecatorialoru de instanti'a prima, cea mai strigatória necesitate, si proiectulu pentru organizarea administratiunei politice.

In primulu proiectu se imparte totu Ardealulu in 9 muniépia: 1 municipiulu Deesiului (comit. Solnocului), 2. mun. Clusiului (com. Clusiu), 3. mun. Albei inferióre (com. Albei inf.), 4. mun. Deveí (com. Huned.), 5. mun. Sabiniului (sasimea afara de Orastia, inse cei din comitate incorporati, si multe comune romane si magiare in elu). 6. mun. Fagarsiuului, 7. mun. Odorheiuului, 8. mun. Reginului sasescu (cu Bistritianii), 9. mun. Nasaudului, care tóte se subimpartiescu in cercuri (vice-comitiate, v.-capitanate, scaune filiale si scaune). Se vede, ca s'au luat privintia si la arondarea nationalitatiloru, pentru inlesnirea administratiunei si punerea in practica a egalitatei limbiloru. —

2-a proiectu pune in fruntea guberniului. 1 gubernatoriu; 1 vice-presiedinte, mai multi consiliarii de curte si guberniali, cari toti dimpreuna cu siefi prefectureloru, v.-comiti,

v.-capitani, sujudi regii se denumescu de catra Maiestate. ad. 5 comiti supremi in comitate, 2 capitani s. cá si pana acum; si comesulu nat. sasesci, pentru Sibiu; ér' pentru secui unu jude regiu supremu in Odorheiu. Magistratele cetatiloru libere au acel'asiu cercu de activitate cá si vice-comitii si vice-capitanii din cercuri si se afla subordonate in privintia instantiei siefiloru de municipie, dela cari se face recursulu la r. guvernulu si de a-ci la cancelari'a de curte, in catu in trebile politice se afla de regula 3 instantie si in unele casuri si 4. Referinti-le representantiloru de comuna, cercu si municipiu facia cu organele politice si diet'a se voru fipsá prin una lege deosebita. Posturile de consiliari la r. guvernulu le va implé Maiestatea cu privintia la religiunile recepte cum si cel'alalte rezervate inaltei denumiri, inse numai cu patrioti, ér' celelalte posturi tóte se voru conferi pe calea concursuala prin una comisiune provinciala, statatóre dintr'unu presiedinte unu locotietoriu de presiedinte si 12 membrii. dintre cari 4 cu presiedintele ii denumescu imperatulu, ér' pe ceilalti 8 diet'a dupa 8 despartimente din plenulu membriloru dietei. Pentru guvernatorulu e defiptu unu salariu de 8000 si 9000 fl. adausu de functiune si cortelu naturalu; v.-presiedintele r. gub. 6000 fl., consiliarii de curte 4000, consiliarii gub. 3000, 2500 si 2000, secretarii 1600 si 1200, concipistii 900 si 800, siefi de prefectura 3000, 2500 si 2000 salariu cu adausu cu totu pe longa cortelu naturalu, locotietorii acestor'a 1800 fl., vice-siefi 1400 si 1200 fl.

Proiectulu alu 3-lea desparte justiti'a de administratiune; pentru prima instantia se redica judecie singulari si colegiali, cele oostau dintr'unu assesoru cu adiunctii sei, estea dintr'unu presiedinte, unulu séu mai multi locutiitori, unu numeru de consiliari si personalu ajutoriu. Jurisdictiunea comerciala se va ecsereca mai cu deosebire de judeciele colegiali, chiamanduse si assesori din statulu comercialu; jurisdictiunea de judeciu montanu asemenea prin judecie colegiale cu conchiamarea de barbati montani adapati in technic'a montana. Fiacare judeciu colegialu primesce cate unu procuroru de statu si substitutii necesari. Determinatiunile despre numerulu judecieloru arondarea loru, scaunulu loru voru urmá pe calea ordinatiuniloru. Recursele la a 2 a instantia se facu in municipiulu Sibiuului la judeciulu supr. s. din Sibiu — din celelalte municipie in M.-Osiorheiu la tab'a r., pana candu se va regulá definitivu curtea suprema judecatorésca.

Ocuparea posturilor se face cá si la politica. Dupa „L. C.“ despre introducerea de jirii nu se afla nemicu in proiectu.

In Sibiu se asocépta sosirea Esc. Sale a r. comisariu dietalu LMC. c. Crenerville.

UNGARIA Pest'a 25 Iuniu. (Unu procesu monstruosu si scandalosu). Ne-amu fi tienutu de pecatu a trece cu tacerea unulu din acelea procese, care facu epocha in viéti'a unoru institute si institutiuni.

Sciti ca serbii de legea pravoslavnic'a au intre altele si unu fondu alu scóloru nationale. Acelu fondu stá dela 1815 pana la 1850 sub administratiunea unui comitetu de 30 membrii, carele avea si unu casieru si unu secretaru cu plata anualá. Presiedintele comitetului totuodata cá inspectoru alu toturoru scóloru serbesci inca tragea plata anualá. Acestu oficiu ilu portá dela 1841—1850 I. Gyurkovics, totuodata consiliariu regescu, locuitoru in Pest'a. Computurile fondului se submitea in fiacare anu la gubernulu din Buda, de unde si venia regulatu absolutoriu pentru respectivii ampioiati. In 1850 morindu Pavelu Nedoklanszky fostu pana atunci casieru la fondulu aici numitu, presiedintelui Gyurkovits ii veni la socotéla cá se puna sub sigilu judecatorescu nu numai cancelari'a casierului Ned., ci si locuinti'a lui. Intr'aceea se asiediá unu casieru nou. Ce se vedi inse, candu cu transpunerea actelor si a protocóloru se aflara preste tóta asteptarea mai multe protocóle si acte cu totulu falsificate, cu alu caroru ajutoriu fostulu casieru Ned. furase la 123 mii fi. v. v. Atunci Gyurkovics aratá indata acelu casu la guberniu si la comitetu. Ci acum era altu gubernu. Acesta suspinse pe Gy. indata din oficiu si din plata. Dupa acestea esi la mediulocu asia numit'a procuratura finantiala, carea facu procesu nu numai asupra averi lui Ned., ci si lui Gyurkovics si la toti treidieci membrii a comitetului. Procesulu se traganá in feluri de moduri pana acumu; publiculu se interesésca se afle rezultatulu finalu delu unu procesu, carele si de altumintrea coprinde o mare invatiatura in sene, carele inse neci nu este unicu in felulu seu Noi scim de es. o comuna earasi pravoslavnic'a, in care pana pe la 1837 se furasera preste 45 mii fl. m. c. dii averea scóloru si preste 40 mii fi. din a bisericiei, macaro

i de acolo computulu (socotél'a) se tramitea în fiacare anu a respectivulu gubernu spre revisiune. În acestu casu inse ste si mai curiosu, ca dupace s'a descoperitu hoti'a, neci lui Iefistofeles nu 'ia mai pasatu de densa.

Apoi cine nu scia earasi, cate mosii de ale besericiloru, um gradini, fenatie, araturi, paduri, mori etc. s'au instraiatu ou incetisiorulu prin aceea, ca jupanulu curatoru, séu rate seu, séu unchiu seu, séu altu omu cu védia mare le-u luatu mai antaiu în arenda, dupa aceea trecundu mai multi ni la mediulocu au incetatu de a mai plati arend'a, pana andu apoi fiu seu s'a pomenitu ca acea mosia 'ia remasului e mostenire. Asemenea hotii s'au potutu intempla cu atatu ai usioru, ca cele mai pucine beserici au inventariu e g u l a t u si mai neci la un'a nu se innoescu inventariile, lin cauza ca cei carii sunt datori a supraveghia pastrarea averiloru bisericesci si scolastice, sunt ocupati cu afaceri nese-menatu mai mari, de catu cu pastrarea de mosii si sumele bani besericesci si scolastice, care de le-ai aduna regulatu, una óra la romani si serbi pe tóte într'o suma, totu n'ai ace mai multu de 9 pana în 10 milióne. Me rogu inse, ce sunt diece milióne avere publica pre loga o viétia tienita ce se póte caracteriza atatu de bine prin romanesculu: lasa me cá se te lasu.

Cronica esterna.

Situatiunea. Ministeriulu de resbelu alu Daniei a dechiaratu în 26. la 6 óre demaneti'a, cumca dusimaniele s'au inceputu. Dusimanulu a deschisu foculu cu bateriele la Ravenscopel si Segebogshage si se facu cunoscutu oficialuminte, ca incepe blocad'a. Germanii au intratu în insul'a Alsen.

Armat'a Prusiei si Austriei a reapucatu foculu spre a ocupá insul'a Alsen si Juti'a intréga, si déca voru procede mai departe catra insulele danice, Angli'a inca va pasi la mediulocu spre aperarea Daniei, pana atunci nu. În conferinti'a din 25 din Londinu Russel a aretatu dorinti'a Angliei, cá nedependinti'a monarchiei danese se remana nevatemata, orice resultatu ar' avea lupt'a reinceputa, ceea ce reprezentantii poteriloru o primira.

La intalnirea imperatiloru în Kissingen si Karlsbad Rusi'a a propusu una conventiune prin care Rusi'a, Prusi'a si Anstri'a se léga a lucrá cu poteri unite, facundu cauza comuna în tóte cestiunile europene. Cestiunea polóna se dechiará a fi una cestiune interna si nu européna si conventiunea garantésa imprumutatu teritórele ce le posedu cu totii din Poloni'a vechia. „K. Z.“ scrie, ca incheerea acestei conventiuni stá la usia — „France“ diurnalulu oficialu din Parisu reportésa, ca cearulu Alecsandru va cercetá pe imperatulu Austriei în Vien'a în lun'a venitória. Si princ. Angliei de Wales a transmisu una sorisóre autografa la imperatulu Napoleon alu III-lea în caus'a dano-germana. Germani'a nu mai vré a dechiará resbelu Daniei.— Regele Wilhelm alu X-lea din Württemberg'a celu mai batrenu din regenti nascutu în 1781 a repausatu în 25 Iuniu.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE. (Capetu). Principele era în mare uniforma si purtá pe longa placa ordinului imperiale alu Medjidielului si aceea a ordinului regale a ss. Mauriciu si Lazaru alu Italiei, cu cordonulu celu mare.

Spre suvenire a visitei I.S. la fanaru, Principele a transmisu 100 galbeni spitalului grecu.

Principele Alecsandru Ioan aflase ca, din caus'a secularisarii averiloru monastiresci în Romani'a, scóla gréca din Constantinopole se afla în lipsa de mediulóce. Înaltimea S'a, care a anuntiatu proiectulu d'a fonda în Constantinopole o scóla romana, în care se fia priimiti elevi de ori-ce nationalitate de relegiunea orientala, voi a sustiné pana la fondarea acestui institutu, scól'a gréca: Efori'a acestei scóle a priimitu dilele aceste o suma de 3000 galbeni, pe care Principele Alecsandru Ioan 'i da cá ajutoru, în numele Romaniei. (?!)

Dela Fanaru, Principele se duse la legatiunea Italiei, spre a inapoiá dlui comite Greppi, insarcinatului cu afaceri visit'a, ce represintantele Italiei ei facuse Sambeta dimineti'a.

În cursulu restului diu di, Principele Alecsandru Ioanu primi visit'a mai multoru membri ai corpului diplomaticu si a mai multoru inalti functionari ai sublimei Porti.

Sér'a, Principele a pranditu la ministrulu afaceriloru straine cu persónele suitei Sale. Toti dignitarii cei mai inalti ai S. Porti asistau la serbarea data în onórea Principelui Alecsandru Ioan. Alteti'a S'a a tienutu o longa convorbire cu ministrulu de resbelu, Hussein Pasi'a, si cu ministrulu de marina, Mehemed Pasi'a, si 'ia felicitatu pentru starea escelinte a trupeloru si a bastimenteloru ce visitase.

Sér'a a pranditu la ambasad'a Angliei. Înaltimea S'a purtá vestminte civili. Ministrulu afaceriloru straine si functionarii principali ai I. Porti faceau parte dintre convivi. Sir Henry Bulver a redicatu unu toastu în senatatea Principelui Domnitoriu alu Principatelor-Unité. Într'unu lungu discursu ce a tienutu, elu a facutu istori'a Romaniei, de diece ani încóce, si a felicitatu pe Înaltimea S'a, ca a sciutu a trece peste atatea greutati. Ambasadorulu Angliei a amintitu, ca Principele Alecsandru Ioan are fericirea a fi unu Principe alesu prin alegerea natiunii romane; ca În. S'a are chiar' acésta indoita fericire a fi alesu de dóua ori, voindu, negresitu, printr'o alusiune delicata, a aminti votulu mai unanimu prin care romanii au incredintiatu din nou sórtea loru în mainele Principelui Alecsandru Ioan. Sir Henry Bulver a amintitu asemenea, în mai multe renduri, reporturile de suzeranitate ale Principatelor-Unité cu S. Pórta.

Principele Alecsandru Ioan respunse dlui ambasadoru alu Angliei printr'unu toastu în sanetatea sultanului Abdul-Aziz si a armatei otomane. Neci ca se putea da o mai buna interpretatiune cuvinteloru din urma ale lui Sir Henry Bulver. Înaltimea S'a adauga ca admirase silintiele si ingrijirea M. S. În. Sultanului pentru armat'a S'a, ca admirase pe soldati, si declara în gur'a mare ca, la casu de necesitate, armat'a romana va fi avan-gard'a armatei imperiale. Aceste cate-va cuvinte au produsu, se dice, o impresiune insemnata asupr'a persóneloru presinti.

Sublima Pórta n'a facutu neci o obiectiune statutului prezentatu de Principele Alecsandru Ioanu natiunei romane, si priimitu de romani mai în uanimitate; ér' cabinetele alu Tuileriloru si alu Londrei au incunosciintiatu pe ambasadorii loru la Constantinopole, ca guvernulu imperatului si acela alu reginei voru incuviinti'a ori-ce punere la cale se va incheia între guvernulu sultanului si acela alu Principelui Alecsandru Ioan.

DD. ambasadori alu Franciei, alu Englitieriei, dn. internunciu alu Austriei, dn. ministru alu Prusiei, dn. insarcinatu ou trebi alu Italiei, dn. insarcinatu cu trebi alu Prusiei au fostu priimiti în dilele din urma, de catre Înaltimea S'a.

Marti, Principele Alecsandru Ioan a pranditu la internunciatura Austriei, cu patru persóne din suitea S'a. Se spune ca acésta mica serbatóre a fostu improvisata într'unu chipu indestulu de picantu. La dineulu datu de dn. ambasadoru alu Englitieriei, dn. bar. de Proches ar' fi esprimatu Altetiei Sale parerea de reu ca nu e în stare a 'i da la randu ospitalitate la internunciatura Austriei. „Nu tienemu la acestea, dn. baronu, respunse Principele Alecsandru Ioan. Noi vomu lasa, daca benevoiti, ceremoniile la o parte, ca duoi soldati ce suntemu. Marti, colonelulu Cusa va veni a cere se prinsésca la Feld-marsialulu de Prochesiu.“ Alteti'a S'a a vorbitu apoi multu cu dn. de Prochesiu despre trecutu si faptele militare ale dlui internunciu si n'a plecatu spre a se inturna la palatulu imperialu dela Apele-Dulei de catu la o ora dupe mediulu noptei.

Domn. Negri, agentu alu Principatelor-Unité lenga S. Pórta, a avutu în aceste dile mai multe convorbiri cu Fuad-Pasia si Aali-Pasia.

Aflamu, ca actulu internationalu menitu a sanctioná statutulu si legea electorala cuprinde acésta declaratie: „Pe viitoru, ori-ce modificatiune recunoscuta de folositóre în constituti'a Romaniei, va puté fi efectuata de Principele-Domnitoru dimpreuna cu corpurile de statu, fara a fi necesitate de a se referá pentru acésta la Sublima Pórta si la paterile garante.“

„Eata, într'adeveru. o buna si mare politica!“ dice Cur. de Orientu.“

Emanciparea tieraniloru moldavo-romani în anii 1747 si 1749.

(Capetu).

Cu tóte acestea nu negamu noi ca dóra în tierile romanesce nu s'ar' afla si proprietari brutali si cocóne care simtiá o mare placere a pune pe vatafulu curtii óa se 'i palmuésca servitórele si anume pe tiegane pana candu le avea, pentru tóte secuturile; cá unii inse carii în cursu de ani 28 amu avutu ocazioni nenumarate de a studia cu anii intregi pe tóte clasele societatii atatu în patri'a nóstra Transilvani'a, catu si în Moldavo-Romani'a, cutesamu a sustiené cu tóta tari'a, cumca dela esirea turciloru din Principate brutalitatile au fostu mai mari la noi de catu în Principate. Aduca 'si dn. D. a-

mente déca nu mai multu, de crudimile pe care pana la an. 1848 era silitu insusi Erdélyi Hiradó ale face cunoscute cu scopu de a mai infrena in catuva tirani'a mai multoru nemesi. Tii minte candu, paremise la a. 1835 iobagii desperati aruncara in Murasiu pe unu arendasiu? Ai uitatu de candu in a. 1839 un prefectu tiranu cumplitu fù taiatu cu oósele colo in Campia, cum si candu la 1845 unu nemesiu de longa Aiudu omori pe iobagiulu seu numai pentru-ca acela ne avendu merinde, n'a potutu esi in acea di la aratu? Dara de jus primae noctis din procesulu politicu dela 1834/5 mai tii minte? Voiesci cá se'ti culegemu asemenea esemple de umanitate ardelenésca cu sutele? Te rogamu se nu ne silesci la acésta, ci mai bine se aruncamu cu totii unu velu desu preste acelu trecut durerosu.

Este fórte usioru a sfarma cuventu de cuventu, pasagiu de pasagiu totu lungulu articulu alu dlui D.; cititorulu inse vede si pana acum, ca avemu a face cu unu omu preocupatu de nenumerate prejudetie (balitéletek) si de informatiuni cu totulu ratacite, in catu nu póte cineva spera ca se va capacita cu un'a cu dóua, prin urmare vomu grabi a incheié respunsulu nostru, carele si asia ne tiene prea multu timpu.

Fiindca inse unii ómeni tocma acum candu cestiunea urbariala este se vina pe tapetu si in diet'a ardelená, aru voi bucurosi a face capitalu din cea moldavo-romanésca in contra tieraniloru din Ardealu, asia ne tienuramu de unu lucru alu consciintiei ale desjuca planulu dumnealoru.

Asia domnule D., striga dta ori-catu vei vrea, dara sarmanii secui sateni totu emigra mereu, nu numai la orasiile moldavo-romanesce, ci si la sate, pe mosiile boieresce; eara déca totu nu veti mai inceta de a 'i fugari de pe asia numit'a siculica haereditas, se voru duce si mai multi. Déca nu ne credi, poftimu, se mergemu a mendo i in tierile romanesce numai pe 4 septemani. Pana in Augustu a 'i timpu de a te mai socoti.

Cu acea ocaziune dn. D. ar' cunósce si ar' studia mai de aprópe inca si natur'a „resturnaturei de statu“ facute de Cusa si s'ar' convinge, cumca acelu Domnu nu a lovit in institutiunile patriei sale, ci a delaturatu acea parte a institutiuniloru, pe care Europ'a nu avuse neci unu dreptu ale impune moldavo-romaniloru in tocma precum ar' impune cineva scolariloru din clasele elementare nescere regule de conduita. Au nu vedi dta neci atata, ca aceleasi au fostu nisce institutiuni nascute mórte inca din a. 1858? Si apoi tocma dta te-ai aflu cá se condamnă pe regimulu si chiaru pe natiunea moldavo-romanésca, pentru-ca sia scuturatu de pe capu o dieta octrota de altii, dta, care de trei ani te aperi cu tóte bratiile de oii-ce octroi aici acasa?! Minunata logica! —

Celea ce ne spune dn. D. cu privire la saraci'a totala a tieraniloru din Moldov'a, cum si despre barbari'a popiloru romanesce, despre cinismulu*) natiunii romanesce din Ardealu, i le pastramu pentru altadata; numai apoi se nu se supere pe noi, déca ii vomu trage paralela intre cleru si cleru, intre poporu si poporu, incatu se 'i tiuie urechile de ele.

Ca satele secuiesce cate se afla in Moldov'a aru fi resturi de colonii stravechi eumano-magiare din Atelcusu si in parte si vitia de Biseni, carii inca aru fi fostu magiari, precum voiesce a sei D., noi l'amu intielesu totudeauna, se nu se indoiésca despre acésta, l'amu intielesu, numai nu l'amu creditu si nu 'lu vomu crede pana atunci, pana candu D. cá secuieu ce este, nu ne va demustra din istori'a natiunii sale, ce s'au facutu acelea multe mii de secui, carii au fostu siliti a parasi Transilvani'a incependu dela 1562 pana la 1602, adica dela complotulu lui Balassa, cu Székely Antal, Valkai Miklos, Forro Miklos in contra vietii lui Ioanu Sigismundu Báthori, pentru-ca acesta a despoietu pe secui de libertate in favórea oligarchiloru loru, eara apoi prin Gavrilu Mailath si Radák i au sfarmatu in bataliile dela M.

*) Cynismus (dela Diogenes cynicus) insémna in limbele europene: scarnavu, necuratu, spurcatu; balacarusu, defrenatu, nerusinat. Deci deocamdata multiamimu lui D. pentru complimentulu facutu unei natiuni intregi, complimentu pe carele de es. unu francu séu anglu l'ar' pune in verfulu sabiei, eara noi suntemu siliti a 'lu pune numai in verfulu condeiului. — Adusi la sapa de lemn, mai suferimu si sarcasmulu.

Osiorheiu, a taiatu capetele capitaniloru, era celorulati nasurile si urechile, pana la alta rebeliune din 1571 sugrumata earasi prin arme, inse repetita in a. 1595 si 1596 si mai in scurtu pana dupa mórtea lui Mihailu bravulu, pe care secui l'au chiamatu de dóua ori cá se 'i scoape de sclavi'a si tirani'a connationaliloru loru. Preste acestea D. mai este datoru a spune, ca ce s'au facutu inca si acei secui, carii au fugitu din tier'a nóstra dupa macelatur'a séu dragonad'a dela Madefalva candu cu ocaziunea infintiarri regimentelor de granitia si nu s'au mai re'torsu neciodata „in tier'a neamtiului,“ cum dicu satenii moldavo-romani, in tier'a „hrea nului,“ pre cum o numescu negutiatorii greci. Din multe verdi si uscate cate mai amesteca dn. D. in acelasu Nr. 68 atingemu inca numai un'a, adica cumca emigratii din Ardealu, precum Barnuti, Laurianu, Popu Ilarianu au numai unu visu: a ocupa Transilvani'a pe sama Romaniei.

R-á, rá, fogd rá.

Se vede in adeveru, ca D. tiene pe emigratii romani totu asia clatiti de creeri, precum era o multime mare de insurgenti magiari din a. 1848/9, carii isi propusesera tare si virtosu a implanta tricolórea Ungariei tocma la Sulina si a restaura aceea ce numia ei cá prin visu monarchi'a lui Ludovicu I. Au nu scia D. neci atata, ca celu care ar' voi se rupe in secululu nostru Transilvani'a de catra monarchi'a austriaca, acela ar' trebui se strabata mai antaiu la Vien'a si se o subjuge cu bratie armate, precum earasi vice versa, celu ce are pofta de a subjuga Principatele romanesce pe sam'a sa, trebue se sté gata de a dá peptu cu Europ'a intréga, a face se se outremure totu resaritul si apusulu, prefacunduse o parte mare in ruine.

Ci se lasamu politio'a cea mare, ca 'mi este grétia de ea. La revedere pe campulu urbarialu ardelenescu. B.

429—1864.

CONCURSU.

Infintandu-se prin incuviintiare mai inalta in comun'a opidului Resinari statiunea de medicu comunalu. se deschide prin acésta concursu spre ocuparea ei.

Cu acestu postu e impreunatu, afara de accidentiile de pe la pacienti (cate 10 cruceri dupa visita), unu salariu anualu de 900 fl. adica Noue sute fiorini v. a., ce se va ridica din cas'a alodiala a opidului in rate trimestrale decursive.

Competitorii la acésta statiune voru avé a-si tramite franco harfiile lor in asta privire la oficiulu subsemnatu (post'a Sibiu) celu multu pana in 15 Augustu 1846 c. n., dovedindu fiacarele prin diplomele recerute

a) ca au absolvitu cursulu medicinei la o universitate, avendu depusu doctoratul dupa tóte cerintiile statului nostru, si mai de aprópe
b) ca este doctoru de medicina, doctoru de chirurgia si magistru de obstetricia.

Alegerea se va face in sensulu statutelor statorite in asta privire si aprobate dela locurile mai inalte.

Resinari 25 Iuniu 1864.

1—3

Oficiulu opidanu.

ATENTIUNE

toturor patimasiloru de dinti.

Dentistulu capitalei Vien'a **Blau** va reveni cu inceputulu lui Augustu in Brasiovu, si spera, ca va escontentá pe toti patientii sei. Diu'a sosirei sale si locuinti'a i se va anonciá de nou. 3—3

La 28 Iuniu st. v. se voru esarenda pe 9 ani ougetori prin licitatiune cele 54 de holde ale besericii Santului Nicolau de prin tóte campurile la 10¹/₂ óre in sal'a representatiunei, in curtea besericii. 2—3

Cursurile la bursa in 1. Ialiu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 49 cr. v.
Augsburg	—	—	115 „ — „
London	—	—	113 „ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 „ 40 „
Actiile bancului	—	—	781 „ — „
„ creditului	—	—	191 „ 80 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 27. Iuniu 1864:
Bani 72-25 — Marfa 72 75